

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 589
van **IMMANUEL DE REUSE**
datum: 21 april 2021

aan **WOUTER BEKE**

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Sneltesten coronavirus - Aanwending

Vlaanderen kocht 1,1 miljoen sneltesten. De eerste 50.000 werden geleverd op 5 november 2020. Nog eens 550.000 testen werden volgens de planning geleverd de week erna en dan de resterende.

De minister liet weten dat deze sneltesten prioritair zouden worden ingezet voor onderwijs, zorg, overheidsdienstverlening en essentiële bedrijven. Dat zou gebeuren op basis van de reële behoeften.

Ondanks de ruime voorraad was er van meet af aan niet veel belangstelling en vraag naar de beschikbare testen. Verschillende oorzaken lagen aan de basis hiervan. Zo onder meer dat de testen moesten worden afgenomen door geschoold personeel, wat dan tijdrovend was in volle pandemie en niet steeds beschikbaar.

Volgens een bericht van het Vlaams Agentschap Zorg en Gezondheid van begin maart 2021 werden tot dan toe nog maar zo'n 350.000 van de testen verdeeld en slechts enkele tienduizenden werden effectief gebruikt.

1. Hoeveel sneltesten werden effectief aangekocht door Vlaanderen? Bij welke producent(en) en voor welk bedrag? Graag een uitsplitsing per producent.
2. Hoeveel sneltesten werden op vandaag reeds verdeeld en naar waar? Graag uitgesplitst per cluster en dan gedetailleerd per instelling/bedrijf.
3. Is er een constante vraag/uitlevering van de sneltesten of fluctueert de vraag? Graag de cijfers per maand.
4. Hoeveel sneltesten werden ondertussen effectief gebruikt?
5. Hoeveel sneltesten heeft Vlaanderen nu nog in voorraad? Waar ligt de fysieke voorraad?
6. Zijn dergelijke sneltesten voorzien van een houdbaarheidsdatum? Werd die reeds overschreden voor een bepaald deel van de voorraad? Wanneer is de eerstkomende vervaldag en voor hoeveel testen?
7. Er was weinig animo en vraag naar de testen.

Werd in kaart gebracht waarom? Graag de redenen waarom er weinig vraag naar was. Werd hieraan geremedieerd? Zo ja, op welke manier?

8. Bij aanvang was er een hele administratieve rompslomp na het afnemen van een test.
Heeft men ook ingezet op een administratieve vereenvoudiging van de verwerking van de resultaten?
9. Zullen de beschikbare sneltesten op andere manieren ingezet worden dan initieel gepland? Zo ja, waar en waarom daar? Zo niet, waarom niet
10. Zal er een andere (strategische) stock worden opgebouwd met praktischere sneltesten?
11. Werd actief ingezet op communicatie naar onderwijs, zorg, overheidsdienstverlening en essentiële bedrijven om het aanbod kenbaar te maken? Zo ja, kwam daar dan reactie op? Welke?

WOUTER BEKE

VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD

op vraag nr. 589 van 21 april 2021

van **IMMANUEL DE REUSE**

1.

Producent	Aantal aangekochte testen	Totaal bedrag
Biosynex	200.000	1.742.400€
Abbott	500.000	2.722.500€
Surescreen	100.000	600.000€
Nal Von Minden	300.000	2.061.840€

2. Zoals beslist door de Vlaamse regering worden de sneltesten van de Vlaamse overheid ingezet in 3 settings:

- in residentiële zorgvoorzieningen waarvoor de Vlaamse overheid bevoegd is, namelijk de woonzorgcentra, psychiatrische verzorgingstehuizen (PVT), revalidatievoorzieningen en voorzieningen voor personen met een handicap. Er werden aan 1072 voorzieningen sneltesten geleverd.
- in het onderwijs: geen details per school; de testen werden door het Rode Kruis ingezet op een 20-tal locaties verspreid over Vlaanderen.
- in essentiële sectoren met niet-telewerkbare functies en een verhoogd risico: we hebben geen details over bedrijven aangezien dit verliep via de arbeidsgeneeskundige diensten.

Setting	Aantal sneltesten
Residentiële zorgvoorzieningen	273.070
Woonzorgcentra	259.420
Voorzieningen voor Personen met een Handicap (VAPH)	11.500
Psychiatrische verzorgingstehuizen en Revalidatievoorzieningen	2.150
Onderwijs	169.620
Essentiële beroepssectoren – arbeidsgeneeskundige diensten	42.000
Mediwet (Antwerpen)	5.000
Idewe (Leuven)	11.000
Mensura (Antwerpen)	4.000
Liantis (Brugge)	600
Cohezio (Brussel)	200
Premed (Leuven)	8.000
Securex (Gent)	600
Attentia (Brussel)	6.000
Umicore (Antwerpen)	3.600
Allnex (Drogenbos)	2.200
Evonik (Antwerpen)	800
Totaal aantal uitgeleverde testen	484.690

3. De vraag varieert in functie van aanpassingen in de teststrategie en de opstart van pilootprojecten.

Zo werden de sneltesten in **residentiële voorzieningen** initieel enkel ingezet om bewoners met symptomen van Covid-19 binnen de 5 dagen na het optreden van de symptomen te testen, om hen snel te kunnen isoleren. Intussen zijn de bewoners in residentiële voorzieningen gevaccineerd, waardoor deze testen daar niet meer voor kunnen worden gebruikt. Bij een eventuele besmetting na vaccinatie ligt de virale lading wellicht te laag om een betrouwbaar resultaat te geven met deze testen. Bovendien is het aangewezen om in die gevallen ook te sequencen. Daarom wordt in geval van symptomen in deze doelgroep steeds met PCR getest. Residentiële voorzieningen kunnen echter sinds februari ook sneltesten bestellen om bezoekers te testen (vrijwillig aanbod) en sinds april ook voor het repetitief testen van niet-gevaccineerde medewerkers (vrijwillig aanbod).

In het **onderwijs** werd in december een pilootproject opgestart voor het testen van leerlingen met een hoog-risicocontact. De sneltesten werden geleverd op verschillende adressen van het Rode Kruis, waarvan de meeste in februari geleverd werden. Omdat intussen hoogrisicocontacten binnen de gewone teststrategie ook met PCR kunnen worden getest in het reguliere circuit en de resultaten hiervan ook snel beschikbaar zijn, werd dit intussen stopgezet. Sinds eind april worden deze sneltesten nu ingezet voor het repetitief testen van leerkrachten. Daarvoor werden er 100.000 sneltesten bijgeleverd.

In januari werd ook een pilootproject opgestart om werknemers in kritische functies in **essentiële sectoren** te testen die een hoog-risicocontact hadden gehad, om deze aan het werk te kunnen houden. Dit verloopt via de arbeidsgeneeskundige diensten. Deze sneltesten kunnen sinds april ook gebruikt worden voor het repetitief testen van werknemers van de Vlaamse overheid in niet-telewerkbaar functies met een verhoogd risico.

	nov	dec	jan	febr	mrt	apr
Totaal aantal uitgeleverde testen	54.300	3.250	96.600	185.709	25.095	119.736
Residentiële voorzieningen	54.300	1.750	600	181.709	14.975	19.736
Woonzorgcentra	41.600	1.750	525	181.134	14.575	19.086
Voorzieningen voor Personen met een Handicap (VAPH)	9.860		75	525	400	650
Psychiatrische verzorgingstehuizen en Revalidatievoorzieningen	2.100			50		
Onderwijs		1.500	54.000	4.000	10.120	100.000
Arbeidsgeneeskundige diensten (voor essentiële sectoren)			42.000			

4. - Voor de residentiële zorgvoorzieningen hebben we enkel zicht op het verbruik door de woonzorgcentra (rapportering via e-loket). Daar werden er in totaal 26.373 sneltesten gebruikt.
 - In het onderwijs werden in totaal een 5000-tal sneltesten gebruikt, waarvan een 1000-tal voor opleiding van de Rode Kruis-vrijwilligers, 3248 voor het testen van hoogrisicocontacten (2^e trimester), en 775 voor het preventief testen van personeelsleden (sinds de paasvakantie).
 - Bij de arbeidsgeneeskundige diensten werden in het kader van het pilootproject voor het testen van kritische functies in essentiële sectoren na een hoog-risicocontact in totaal 42 sneltesten gebruikt.
5. Vlaanderen heeft momenteel nog 615.310 sneltesten in voorraad. Deze voorraad ligt bij onze logistieke partner onder beheer van Het Facilitair bedrijf (HFB).

6. De sneltesten hebben een houdbaarheidsdatum; de houdbaarheid varieert van 1 tot 2 jaar. Een deel van de sneltesten (383.367) heeft een houdbaarheidsdatum tot augustus 2021, de overige zijn nog tot volgend jaar houdbaar.
7. Onze ervaringen met de inzet van sneltesten in de residentiële zorgvoorzieningen enerzijds en in de pilootprojecten in het onderwijs en in essentiële bedrijven anderzijds, hebben ons geleerd dat er enkele belangrijke 'belemmeringen' gepaard gaan met het gebruik van sneltesten door de strenge voorwaarden in het oorspronkelijke wettelijke kader (wet van 22 december 2020 houdende diverse maatregelen met betrekking tot snelle antigeentesten en de registratie en verwerking van gegevens betreffende vaccinaties in het kader van de strijd tegen de COVID-19-pandemie).

De voornaamste belemmeringen voor een ruimer gebruik van deze testen zijn:

- Ze kunnen enkel worden afgenomen op voorschrift van een arts of specialist voor klinische biologie
- Beperkte groep van personen die medisch geschoold zijn mogen instaan voor staalafname, uitvoering van de test en interpretatie van het testresultaat
- In bedrijven kan dit enkel worden ingezet mits inzet van de arbeidsgeneeskundige dienst, wat naast de organisatorische complexiteit ook een belangrijke meerkost voor de bedrijven met zich meebrengt
- Strenge logistieke vereisten: sneltesten mogen enkel uitgevoerd worden in een lokaal met voldoende luchtcirculatie, waar voorzieningen zijn om de handen te wassen of te ontsmetten, waar voldoende persoonlijk beschermingsmateriaal aanwezig is, waar het nodige materiaal aanwezig is voor een ontsmetting van de lokalen en waar een circuit is voorzien voor de verwijdering van besmettelijk afval dat wordt geproduceerd bij het uitvoeren van de test
- Administratieve werklast: alle testresultaten (+ identificatie en contactgegevens van de patiënt) moeten aan Sciensano gerapporteerd worden.
- Voor repetitief testen is ook de afname met een diepe neuswisser een hinderpaal.
- Tenslotte is ook de nuttige toepassing ervan beperkt door de lagere betrouwbaarheid t.o.v. PCR-testen.

Voor gebruik van deze testen in het onderwijs werden daarom testen aangekocht die met een keelwisser kunnen worden afgenomen, en werden vrijwilligers van het Rode Kruis opgeleid om deze af te nemen.

8. De recente wet van 2 april 2021 inzake antigeen en zelftesten gepubliceerd in BS van 7 april 2021 voorziet dat de Koning de voorwaarden en regels kan bepalen betreffende het repetitief testen in bedrijven en instellingen. De voorwaarden in dat kader werden in deze wet versoepeld, met name dat enkel de resultaten van de snelle antigeentesten die een positief resultaat opleveren dienen te worden meegedeeld aan Sciensano.
9. De beschikbare sneltesten worden sinds kort ingezet voor het repetitief testen van niet-gevaccineerde werknemers in niet-telewerkbare functies, zowel in residentiële zorgvoorzieningen, in het onderwijs, in bepaalde diensten van de Vlaamse overheid en in ondernemingen.
Bij herhaald testen wordt de lagere gevoeligheid van snelle antigeentesten deels gecompenseerd door de testfrequentie. Ze kunnen dus gebruikt worden voor het herhaald screenen van asymptomatische personen die potentieel veel anderen kunnen besmetten (in een context van relatief hoge prevalentie en nauw contact met een hoog aantal personen) of in contact komen met personen met een risico op een ernstige infectie; en waarbij effectieve preventieve maatregelen niet of moeilijk haalbaar zijn. Een testfrequentie van tweemaal per week is hierbij aanbevolen, gedurende 4 weken.

Repetitief testen met sneltesten biedt als voordeel dat eventuele besmettingen sneller kunnen opgespoord worden waardoor de continuïteit van de dienstverlening beter gegarandeerd blijft. Het is een aanvulling op de geldende maatregelen voor een veilige werkplek die nog steeds moeten nageleefd worden, ongeacht het testresultaat.

10. Neen. Sneltesten zijn minder gevoelig bij gevaccineerde personen, dus het is niet aangewezen om sneltesten bij deze doelgroep in te zetten. We weten ook niet in welke mate deze sneltesten andere varianten zullen kunnen detecteren. In dat opzicht is het niet nuttig om een (strategische) stock op te bouwen.
Wel worden verdere evoluties zoals de ontwikkeling van ademtesten opgevolgd.
11. Het Agentschap Zorg en Gezondheid en het VAPH stonden in voor de actieve communicatie naar de residentiële zorgvoorzieningen via nieuwsbrieven, draaiboeken met richtlijnen en hun website.

De actieve communicatie naar de bedrijven gebeurt door VLAIO. VLAIO heeft hiervoor ook een generieke mailbox sneltesten@vlaio.be, waar regelmatig vragen van bedrijven binnenkomen, o.a. om te kunnen participeren in het pilootproject.

De communicatie naar de onderwijsinstellingen gebeurt door het departement Onderwijs. Daarvoor verwijzen wij naar Onderwijs.